

A SUBOTICAI ADY-EST

Február 20-án a Magyar Olvasókörben volt az első Ady-est Suboticán. Tizenhét éve, hogy Ady meghalt, költészete és küzdelme már felszívódhatott ifjú szívekben, generációkat nevelt már, nálunk mégis most szólt meg először ő és az ifjúság. Szomorú megállapítás ez: tizenhét évig kellett Adynak várnia, hogy jóval a román és csehszlovák magyar kisebbségi ifjúság után végre a jugoszláv magyar ifjúság is megmutassa, hogy mit jelent neki Ady. De biztató az, hogy ha későn is, de mindjárt a legilletékesebbek: maga az ifjúság tett mellette bizonyosságot, még mielőtt száraz irodalmárok és sznob kultúrszereplők kisajátították volna. Az mutatkozott meg így az első Ady-bemutatón, ami irodalmi, művészeti és történelmi szempontokon túl ma is felhasználható, ma is indító erő és tett Adyban.

Az est iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg, de bizonyos, hogy a jelenlévők egy nagy része nem azt kapta, amire várt. Mert nem sznob társadalmi reprezentáció, nem megbújt, allegorikus nacionalizmus, nem nivós irodalmi est — hanem a közönség, sőt azt mondhatnánk, maguk a bemutatók *dacára* is az ifjúság állásfoglalása lett ebből az estből azon Ady mellett, aki egy folytatni való életakarát, egy tovább harcolandó harc. Impozánsan tűnt ki az estből egy nem várt, meglepetésszerű, nagyjából öntudatlan állásfoglalás. Már az is, hogy fiatalok munkája volt az egész, nagyjából társaságban, irodalomban, műkedvelésben ismeretlen fiatalok szóltak meg. A visszhang, a megsértés is öntudatlanul, talán sokakban: szinte akaratuk ellenére nyilvánult meg. Mi az est programját, számait, szereplőit nem regisztráljuk, minket egyedül ez az állásfoglalás foglalkoztat. Es fel kell hoznunk, mert szimptomatikus: ez mind a közönség jó részénél, mind az előadóknál konstataható öntudatlan állásfoglalás. Mert nehéz öntudatot, de csak öntudatlan állásfoglalást is várni attól az ifjúságtól, amelyet szisztematikusan kis igényűvé, olcsó műkedveléssel, színházi étellel, kulisszaromantikával, hiú szerepelgetéssel megelégedővé akarnak tenni. Amelynek egészséges állásfoglalásától félnék, mert — éppen ez a legszimptomatikusabb és megbízhatóbb ebben a kultúrmegnyilvánulásban is — ez már úgy látszik, öntudatlanul is kitör és hangot keres magának. Az ifjúság többet keres az irodalomban, mint irodalmat, többet Adyban, mint Lédát és kis hangulatokat, többet az előadásban és bemutatásban, mint személyi, kis hiú ambíciókat — irodalom, Ady, kultúrelőadás, mind komoly alkalmá vált számára az állásfoglalásra, egy mélyebbről jövő, határozott és egészséges életakarát megnyilvánulására.

Nagyon jó volna, ha ez nem utolsó ilyen megnyilvánulása volna ennek a spontán akaratnak. Ha volna ifjúságunknak alkalmá arra, hogy ez az akarat egészen öntudatossá, határozottá és megvesztegethetelenné válna. Ezért volna szükség több ilyen kultúrestre, hogy az ifjúság öntudatlan, szinte önmagának is meglepetésszerű állásfoglalása határozott, öntudatos, alátámasztható és irányítható — egész szemléletére kiterjedő akarattá fejlődjön ki.